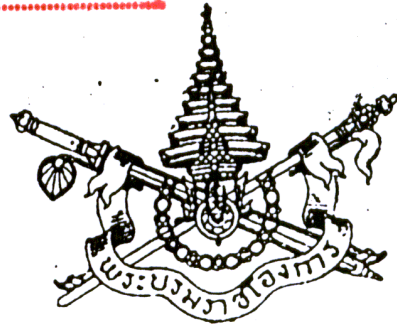

ฉบับที่ ๑๐ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๖ หน้า ๑๖๑๔

• ยกเลิกโดย พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

* พระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด
พุทธศักราช ๒๕๔๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐)

อาทิตยทิพอาภา

พล.อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๒

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

กองวิเคราะห์กฎหมายและการร้องทุกข์
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงระเบียบ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดั้ต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พุทธศักราช ๒๕๔๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกบันด
บทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้
แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทพระราชบัญญัตินี้

~~แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (อ.๓) พ.ศ. ๒๕๔๕, พ.ร.บ. (อ.๕) พ.ศ. ๒๕๔๖~~

* มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า เขตอำเภอซึ่งกำหนด
ให้ราษฎรในเขตนั้นเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดตามจำนวน
ที่กำหนดไว้ ในกฎหมายว่าด้วยสภาจังหวัด

“หน่วยลงคะแนน” หมายความว่า ท้องถิ่นซึ่งกำหนด
เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่ลงคะแนนแห่งหนึ่ง

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๐๘

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติเป็นไทย
กระทำการช่วยเหลือผู้สมัครคนใด โดยตรงหรือโดยปริยาย
และห้ามมิให้เข้ามีส่วนหรือใช้อิทธิพลในการเลือกตั้ง ด้วย
ประการใด ๆ ทั้งสิ้น

มาตรา ๑๓ นอกจากหน้าที่ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ
ให้คณะกรรมการจังหวัดและคณะกรรมการอำเภอมีหน้าที่
ให้ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงวางระเบียบการลงคะแนนและกิจการอื่น ๆ
เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

สิทธิเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (อ.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

* มาตรา ๑๕

ผู้เลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดต้อง

มิใช่เป็นผู้ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในวันเลือกตั้ง ทั้ง

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (อ.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓ - ยกเลิกโดย พ.ร.บ. (อ.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓.

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ และไม่ขาดคุณสมบัติตาม
มาตรา ๑๗.

*แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.พ. (๑.๑) พ.ศ. ๒๕๔๘, พ.ร.พ. (๑.๔) พ.ศ. ๒๕๔๙, พ.ร.พ. (๑.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓,
มาตรา ๑๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเลือกตั้ง คือ
พ.ร.พ. (๑.๖) พ.ศ. ๒๕๕๓

(๑) มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่ผู้มีสัญชาติไทย

คนใด

(ก) ถ้าบิดาเป็นคนชาติต่างประเทศ ต้องเป็น
ผู้ที่ได้เรียนภาษาไทยจนได้รับประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ หรือได้
รับราชการประจำการตามกฎหมายรับราชการทหาร หรือเป็น
ข้าราชการพนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล หรือครู
โรงเรียนประชาบาล โดยมีเงินเดือนประจำมาแล้วไม่น้อย
กว่าห้าปี

(ข) ถ้าเป็นบุคคลแปลงชาติเป็นไทย ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งอันกำหนดไว้ใน (ก) หรือได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรติดต่อกันนับแต่เมื่อแปลงชาติมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๑๐

(๓) ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตจังหวัดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันเลือกตั้ง]

* มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๙, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๑๙

* มาตรา ๑๗ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครเลือกตั้ง คือ

(๑) บุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) บุคคลหนวกและ เป็นใบ้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้

(๓) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) ผู้อยู่ในระหว่างศาลพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๙, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๑๙, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๓

* มาตรา ๑๘ ผู้สมัครสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัดต้องมีชื่อเป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาให้กักกันหรือจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ความผิดส่วนตัวหรือฐานประมาท ทั้งต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ และไม่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๙, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๑๙, พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๓

* มาตรา ๑๙ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ

- ยกเลิกโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๓

(๑) มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบสามปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(๓) มีความรู้ สอบไล่ได้ ไม่ต่ำกว่า ชั้น ประถมศึกษา สามัญตามหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ หรือมีความรู้ซึ่ง

กระทรวง ธรรมการ รับรองว่า เทียบได้ ไม่ต่ำกว่านั้น แต่ถ้าว
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย เห็นจำเป็นในกรณีแห่ง
เขตต์เลือกตั้งใด จะประกาศกำหนด^๕พื้นที่ความรู้ต่ำกว่าชั้น
ประถมศึกษาสามัญเฉพาะเขตต์เลือกตั้งนั้นก็ได้ แต่ต้อง
เป็นผู้ที่มีความรู้อ่านและเขียนหนังสือไทยได้

* มาตรา ๑๙ ทวิ ^๕เพิ่มเติมโดย พ.ร.น. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

* มาตรา ๒๐ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือก

๕ ^๕ - แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.น. ๙ (๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๘, พ.ร.น. ๙ (๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๗

๕ คือ

- (๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙
- (๒) ผู้อยู่ในฐานะเหนือการเมืองตามรัฐธรรมนูญ
- (๓) บุคคลหมั่นทวน หรือเป็นใบ้
- (๔) ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๕) บุคคลผู้ล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
- (๖) บุคคลที่เป็นโรคติดต่อตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
หรือเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง

๕ - แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.น. ๙ (๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๘, พ.ร.น. ๙ (๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๗

* มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ ข้าราชการ ขงรับราชการ อยู่ใน
จังหวัดใดสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดในจังหวัด
นั้น

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๑๒

ห้ามมิให้ พนักงานเทศบาล ซึ่งเป็น พนักงานประจำของเทศบาลใน จังหวัดใด สมัครรับ เลือกตั้งเป็นสมาชิก แห่งสภาจังหวัดในจังหวัดนั้น

ห้ามมิให้ครูประชาบาล หรือลูกจ้างของรัฐบาลซึ่งมีเงินเดือนและประจำใน จังหวัดใด สมัครรับ เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดในจังหวัดนั้น

ในกรณีที่ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ เมื่อข้าราชการ พนักงานเทศบาล ครูประชาบาล หรือลูกจ้างของรัฐบาลผู้ใด ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดแล้ว ผู้นั้นต้องลาออกจากตำแหน่ง ในส่วนข้าราชการ นั้นให้ มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ ด้วยเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ และถ้าเป็นข้าราชการทหารก็อาจรับเบี้ยหวัดแทนบำนาญตามระเบียบของทหาร

มาตรา ๒๒ ในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดได้เฉพาะในเขตเลือกตั้งแต่เขตเดียว

มาตรา ๒๓ ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครด้วยตน

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๑ ตราขกิจจานุเบกษาวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

เอง ณ ที่ว่าการอำเภอแห่งเขตเลือกตั้งนั้นภายในระยะเวลา
ที่กำหนดไว้ในประกาศ

ใบสมัครให้ ใช้แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยมีคำ
รับรองว่า ผู้สมัคร มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐ-
ธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

เมื่อนายอำเภอได้รับใบสมัครแล้ว ต้องให้บันทึกวัน
และเวลาที่ได้รับไว้เป็นหลักฐานโดยทันที แล้วออกใบรับ
ให้แก่ผู้ยื่นใบสมัคร และถ้าข้อความในใบสมัครถูกต้องแล้ว
ก็ให้ประกาศ การสมัคร ระบชื่อผู้สมัครไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ
แล้วแจ้ง เป็นหนังสือให้ผู้สมัคร ทราบ เครื่องหมาย ประจำตัว
โดยเร็ว

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉ.ร.) พ.ศ. ๒๕๔๓
มาตรา ๒๔

ผู้เลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเห็นว่า
ตามประกาศการสมัครตามมาตรา ๒๓ ปราบกฏข้อบุคคลผู้ไม่มี
สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น
อาจยื่นคำร้อง ต่อศาลชั้นต้น ซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขต
อำนาจก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ขอให้ศาลมีคำสั่ง
ให้ถอนการสมัครของบุคคลนั้นได้

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๑๔

เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และวินิจฉัยมีคำสั่ง
ให้ถอนการสมัครหรือไม่โดยเร็ว คำสั่งของศาลนั้นให้เป็น
ที่สุด และถ้าศาลมีคำสั่งให้ถอนการสมัคร ก็ให้ศาลรีบ
แจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการอำเภอด้วย ให้คณะกรรมการ
อำเภอประกาศถอนการสมัครตามคำสั่งศาลไว้ ณ ที่ว่าการ
อำเภอและ ^{ที่เลือกตั้ง} ~~หลังทะเบียน~~ ทุกแห่งในเขตเลือกตั้งนั้น
~~แต่ให้ศาลโดย~~ พ.ร.บ. (อ.อ.) พ.ศ. ๒๕๑๗

การดำเนินการกระบวนพิจารณาตามความในมาตรานี้ไม่ต้อง
เสียค่าธรรมเนียม

~~แก้ไขโดย~~ พ.ร.บ. (อ.อ.) พ.ศ. ๒๕๑๗

หมวด ๓

^{หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง}
~~หน่วยลงคะแนนและหลังทะเบียน~~

~~แก้ไขเพิ่มเติมโดย~~ พ.ร.บ. (อ.อ.) พ.ศ. ๒๕๑๗ พ.ร.บ. (อ.อ.) พ.ศ. ๒๕๒๓

* มาตรา ๒๕ ตามปกติให้ใช้เขตต์ตำบลหนึ่งเป็นหน่วย
~~ลงคะแนนหน่วยหนึ่ง~~ ^{หน่วยเลือกตั้ง}

ในกรณีที่จำนวนราษฎรในตำบลที่มีเขตต์ต่อเนื่องใกล้เคียง
กัน รวมทั้งสิ้นไม่เกินสี่พันคน ตามผลของการสำรวจ
สำมะโนครัวครั้งล่าสุด รวมตำบลเหล่านั้นเป็น ^{หน่วยเลือกตั้ง} ~~หน่วยลง~~
~~คะแนนเดียวกันก็ได้~~ แต่ห้ามมิให้รวมเกินกว่าสองตำบล

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๑๖

ให้ถือว่ากรรมการตรวจคะแนน พนักงานคะแนน และ
บุคคลผู้ทำการในหน้าที่กรรมการตรวจคะแนนเป็นเจ้าพนักงาน
ตามกฎหมาย

~~แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓.~~
* มาตรา ๒๕ กรรมการตรวจคะแนน กรรมการสำรอง
~~แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓~~
~~ผู้เลือกตั้ง~~
และพนักงานคะแนน ให้ตั้งจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้
สิทธิเลือกตั้ง มีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียน
หนังสือไทยได้ ห้ามมิให้ตั้งข้าราชการประจำการหรือพนักงาน
เทศบาล หรือผู้สมัคร หรือตัวแทนผู้สมัคร เป็นกรรมการ
ตรวจคะแนนหรือกรรมการสำรอง ทั้งห้ามมิให้ตั้งผู้สมัคร
หรือตัวแทนผู้สมัคร เป็น ~~เจ้าพนักงานคะแนน~~ ~~พนักงานคะแนน~~

มาตรา ๓๐ การลงมติวินิจฉัยกิจการใด ๆ ของคณะ
กรรมการตรวจคะแนนให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก

~~แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓~~
* มาตรา ๓๑ ก่อนเวลาเปิดการลงคะแนนครึ่งชั่วโมง ถ้า
~~แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓~~
กรรมการตรวจคะแนนคนใดยังมีได้ไปถึง ~~ที่เลือกตั้ง~~ ให้
กรรมการสำรองเข้าทำหน้าที่แทนจนกว่ากรรมการคนนั้น
จะไปถึง

ถ้ากรรมการตรวจคะแนนคนใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่
ได้ อันอาจเสียหายแก่การงานแล้ว ก็ให้กรรมการสำรอง

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖ ๑๔

^{- ยกเลิกโดย พ.ร.บ. (๑-5) พ.ศ. ๒๕๒๓}
มาตรา ๓๔ ให้เทศบาลหรือคณะกรรมการอำเภอ แล้ว
^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (๑-๕) พ.ศ. ๒๕๒๓} ^{พ.ร.บ. (๑-50) พ.ศ. ๒๕๒๓}
แต่กรณี ^{ผู้เลือกตั้ง} คัดบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แยกออกตามหน่วยลง
คะแนน แล้วให้คณะกรรมการอำเภอประกาศไว้ก่อนวัน
เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ^{ผู้เลือกตั้ง} ณที่ลงคะแนนและที่อื่นที่
เห็นได้ง่าย ดังต่อไปนี้

^{หน่วยเลือกตั้ง}
ถ้าในหน่วยลงคะแนนใด แบ่งเขตการปกครองเป็นหมู่บ้าน
บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับหมู่บ้านใด ให้ปิดไว้ใน
หมู่บ้านนั้น

^{หน่วยเลือกตั้ง}
ถ้าหน่วยลงคะแนนใดไม่ได้แบ่งเขตการปกครองเป็น
หมู่บ้าน ให้แบ่งบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเป็นส่วนไม่น้อยกว่า
สี่ส่วน แต่ละส่วนให้ปิดไว้ ใกล้ที่อยู่ของ ^{ผู้เลือกตั้ง}ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเท่า
ที่จะทำได้

^{- ยกเลิกโดย พ.ร.บ. (๑-5) พ.ศ. ๒๕๒๓}
* มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการอำเภอมอบบัญชีผู้มีสิทธิ
^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (๑-5) พ.ศ. ๒๕๒๓} ^{ผู้เลือกตั้ง}
เลือกตั้งซึ่งได้ปิดไว้ตามมาตรา ๓๔ ให้แก่พนักงานคะแนน
ก่อนการประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการตรวจคะแนนตาม
มาตรา ๓๗

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (๑-๕) พ.ศ. ๒๕๒๓} ^{พ.ร.บ. (๑-5) พ.ศ. ๒๕๒๓}
* มาตรา ๓๖ ^{ผู้เลือกตั้ง}ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิ
^{หน่วยเลือกตั้ง}เลือกตั้งสำหรับหน่วยลงคะแนนใด ให้มีสิทธิลงคะแนน
เฉพาะคนที่ลงคะแนนแห่งหน่วยนั้น
^{ผู้เลือกตั้ง}

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖ ๑ ๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (อ.๕) พ.ศ. ๒๕๓๓ , พ.ร.บ. (อ.๕) พ.ศ. ๒๕๓๓

* มาตรา ๓๗ ก่อนวันเลือกตั้งสามวัน ให้คณะกรรมการ
ตรวจคะแนน ประชุมกันเป็นครั้งแรกตั้งแต่ ๘.๐๐ นาฬิกา
ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ ~~ที่ลงคะแนน~~ ^{ที่เลือกตั้ง} เพื่อพิจารณาคำร้องและ
แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ^{ผู้เลือกตั้ง} ตามมาตรา ๓๕ และ
มาตรา ๔๐ บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ^{ผู้เลือกตั้ง} เท่าที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมภายใน
กำหนดเวลาประชุมของคณะกรรมการตั้งวันนี้ ให้ประกาศ
ไว้ ณ ~~ที่ลงคะแนน~~ ^{ที่เลือกตั้ง} ตั้งแต่วันประชุมของคณะกรรมการเป็นต้นไป

ก่อนวันเลือกตั้งสามวัน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน
ประชุมกันอีกครั้งหนึ่งตั้งแต่ ๘.๐๐ นาฬิกาถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา
ณ ~~ที่ลงคะแนน~~ ^{ที่เลือกตั้ง} เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ^{ผู้เลือกตั้ง}
ตามคำสั่งศาล ตั้งบัญชีไว้ ในมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐
และบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอันได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้วตั้งวันนี้ ให้
ประกาศไว้ ณ ~~ที่ลงคะแนน~~ ^{ที่เลือกตั้ง} ตั้งแต่วันประชุมของคณะกรรมการ
เป็นต้นไป

ให้พนักงานคะแนนทำหน้าที่เลขานุการในการประชุมของ
คณะกรรมการ

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (อ.๕) พ.ศ. ๒๕๓๓

* มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตต์เลือกตั้งใด
ให้ใช้บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งสุดท้ายในเขตต์เลือกตั้งนั้น

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒๐

ซึ่งเทศบาลหรือคณะกรรมการอำเภอแล้วแต่กรณี ได้แก้ไข
เพิ่มเติมต่อมาตามหลักฐานที่ปรากฏเป็นบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในการเลือกตั้งใหม่นั้น

ถ้าวันเลือกตั้งใหม่ยังไม่พ้นหกเดือน นับแต่วันเลือกตั้ง
ครั้งสุดท้าย ห้ามมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับ

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ค. 4) พ.ศ. 2519, พ.ร.บ. (ค. 5) พ.ศ. 2523 ผู้เลือกตั้ง
* มาตรา ๓๕ บุคคลใดไม่มีชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน
หน่วยลงคะแนนใด ถ้าเห็นว่าตนสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งในหน่วยนั้น อาจร้องต่อ คณะกรรมการตรวจคะแนน
ในวันและเวลาที่ คณะกรรมการประชุมกัน เป็นครั้งแรกตาม
มาตรา ๓๗ ถ้าคณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ร้องมี
สิทธิลงคะแนนในหน่วยนั้นก็ให้เติมชื่อผู้ร้องลงในบัญชี ถ้า
วินิจฉัยว่าผู้ร้องไม่มีสิทธิลงคะแนนในหน่วยนั้นก็ให้ยกคำร้อง
เสีย

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจคะแนนยกคำร้องหรือไม่แก้
ไขเพิ่มเติมบัญชีตามคำร้องของผู้ใดหรือในกรณีที่เทศบาลหรือ
คณะกรรมการอำเภอ แล้วแต่กรณี ถอนชื่อผู้ใดออกจากบัญชี
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๕ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาล
ชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจ ถ้าศาลเห็นว่า

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ผู้นั้นมีสิทธิลงคะแนนในหน่วยนั้นก็ให้สั่งให้คณะกรรมการ
ตรวจคะแนนเต็มข้อลงในบัญชี ถ้าศาลเห็นว่าไม่มีสิทธิลง
คะแนนในหน่วยนั้นก็ให้สั่งยกคำร้องเสีย และให้นำบท
บัญญัติมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การใดที่คณะกรรมการตรวจคะแนนได้ปฏิบัติไปก่อนรับ
คำสั่งศาล ให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓, (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๓๗
ผู้เลือกตั้ง
* มาตรา ๔๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดเห็นว่าตามบัญชีผู้มี
สิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลที่ไม่มีสิทธิลงคะแนนในหน่วย
ลงคะแนนอาจร้องต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันและ
เวลาที่คณะกรรมการประชุมกันเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๓๗
ให้ถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชี ถ้าคณะกรรมการตรวจ
คะแนนวินิจฉัยให้ถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชี ให้แจ้ง
เป็นหนังสือให้บุคคลนั้นทราบโดยเร็ว

บุคคลผู้ถูกถอนชื่อหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการยกคำร้อง หรือ
ไม่แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีตามคำร้องของตนตาม ความในวรรค
ก่อนก็ดี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดเห็นว่าบุคคลที่เทศบาลหรือ
คณะกรรมการอำเภอ หรือคณะกรรมการตรวจคะแนนได้เติม
ข้อลงในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามความใน มาตรา ๓๘ หรือ

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒๒

มาตรา ๓๕ แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีสิทธิลงคะแนนก็ดี มี
สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้น อยู่ในเขต
อำนาจ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๔๑ บัตรเลือกตั้งและหีบบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะ
ดังที่กำหนดในกฎกระทรวง

แก้ไขคำโดย พ.ร.บ. (ฉ. ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓
* มาตรา ๔๒ ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่

แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉ. ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓
๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา

เมื่อถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกาแล้ว ห้ามมิให้ส่งบัตร
เลือกตั้งให้แก่ผู้ใดอีก แต่ต้องยอมให้ผู้สมัครเลือกตั้งซึ่ง
ได้รับบัตรเลือกตั้งไปแล้วดำเนินการลงคะแนนต่อไปจนเสร็จ

แก้ไขคำโดย พ.ร.บ. (ฉ. ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗
* มาตรา ๔๓ ถ้าไม่สามารถดำเนินการลงคะแนนหรือการ
ลงคะแนนเลือกตั้งต้องหยุด ชะงักลงในหน่วยลงคะแนนใด
เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุนอกอำนาจ
อย่างอื่น ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนแห่งหน่วยนั้นมี
อำนาจเลื่อนการลงคะแนนแล้วรีบแจ้งให้นายอำเภอทราบ
ในกรณีเช่นนี้ให้นายอำเภอประกาศกำหนดวันลงคะแนนใหม่

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒ ๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ในหน่วยนั้นก่อนพ้นเจ็ดวัน นับแต่วันรับทราบเหตุนั้นได้
สงบลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนไม่น้อย
กว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่การลงคะแนนต้องหยุดชะงักลง ให้ยกเลิก
การลงคะแนนที่ได้กระทำมาแล้วในวันนั้น และให้คณะ
กรรมการตรวจคะแนนเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง และทำลาย
บัตรเลือกตั้งเสียตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้ว
ให้เริ่มต้นดำเนินการลงคะแนนในวันลงคะแนนที่กำหนด
ใหม่ตามความในวรรคก่อน

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. ๑ (ค.๕) พ.ศ. ๒๕๑๗, พ.ร.บ. ๑ (ค.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓}
* มาตรา ๔๔ ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้กรรมการ
ตรวจคะแนนเปิดหีบบัตรเลือกตั้งแสดงให้ผู้เลือก
อยู่หลังคะแนนเห็นว่า เป็นหีบเปล่า แล้วให้ปิดหีบบัตร
เลือกตั้ง ใส่กุญแจประจำครั้งที่บรรจุกุญแจไว้จนเสร็จการลง
คะแนน

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. ๑ (ค.๕) พ.ศ. ๒๕๑๗, พ.ร.บ. ๑ (ค.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓}
* มาตรา ๔๕ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้าม
มิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่มีความจำเป็นจึงให้คณะ
กรรมการตรวจคะแนนเปิดได้ โดยมีให้เอาบัตรออกจากหีบ
แล้วปิดหีบไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนี้ให้คณะกรรมการตรวจ

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒๔

คะแนนกระทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่ลงคะแนน
และให้ทำรายงานบันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง
นั้นไว้ด้วย

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ก.อ.) พ.ศ. ๒๕๕๓

* มาตรา ๔๖ ในวันเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใด

ไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนแล้วให้กรรมการตรวจ
คะแนน ตรวจสอบบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ถ้าปรากฏชื่อ
ผู้นั้นในบัญชีก็ให้หมายเหตุไว้ในบัญชี แล้วจึงให้ลงคะแนน
ได้

ในขณะที่กรรมการตรวจคะแนนจะส่งบัตรเลือกตั้งให้แก่
ผู้ใดต้องอ่านชื่อและที่อยู่ของผู้นั้นโดยออกเสียงดัง หาก
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดทักท้วงว่าผู้นั้นมิใช่บุคคลผู้มีชื่อในบัญชี
ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนชี้ขาดว่าจะให้ผู้นั้นลงคะแนน
หรือไม่ แล้วทำบันทึกไว้ คำชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจ
คะแนนให้เป็นที่สุด

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ก.อ.) พ.ศ. ๒๕๕๓

* มาตรา ๔๗ ในการลงคะแนนเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ต้องลงคะแนนด้วยตนเอง และจะทอดบัตรเลือกตั้งได้แต่
บัตรเดียว

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ในการถอดบัตรเลือกตั้ง ให้ยื่นบัตรแก่กรรมการตรวจ
คะแนนผู้ประจำหีบบัตรเลือกตั้ง และให้กรรมการนั้นใส่
บัตรลงในหีบทันที

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ค.๑) พ.ศ. ๒๕๒๓} ^{ผู้เลือกตั้ง}
* มาตรา ๔๘ ~~ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง~~ คนใดได้รับบัตรเลือกตั้งเพื่อ
ลงคะแนนแล้ว ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้ ^{ผู้เลือกตั้ง} ผู้ใด ให้คืน
บัตรนั้นแก่กรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจ
คะแนนบันทึกไว้ในบัญชี ~~ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง~~ ^{ผู้เลือกตั้ง}

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ค.๑) พ.ศ. ๒๕๒๓, พ.ร.บ. (ค.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓}
* มาตรา ๔๙ ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจคะแนน
ที่ดี การลงคะแนนที่ดี การนับคะแนนที่ดี ผู้สมัครแต่
ละคนมีสิทธิที่จะแต่งตั้งให้ ^{ผู้เลือกตั้ง} ~~ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง~~ เป็นตัวแทนผู้
สมัครประจำอยู่ที่ซึ่งจัดไว้ใน ^{ผู้เลือกตั้ง} ~~ที่ลงคะแนน~~ ได้แห่งละคน

ภายใต้บังคับมาตรา ๓๒ ตัวแทนผู้สมัครต้องได้รับความ
ยินยอมให้ดำเนินการดำเนินการเลือกตั้ง และอ่านบัตรแต่ละใบ
โดยไม่จำเป็นต้องบัตรใน เมื่อ กรรมการ ตรวจ คะแนน อ่าน บัตร
ทั้งให้ ได้ฟังการประชุมของคณะกรรมการตรวจคะแนนด้วย

ตัวแทนผู้สมัครอาจร้องทักท้วงใน เมื่อ เห็นว่า กรรมการ
ตรวจคะแนนปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณี
เช่นนี้ให้ ^{เจ้าหน้าที่ตรวจ} ~~พนักงานคะแนน~~ จดบันทึกคำทักท้วงนั้นไว้

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒๖

ห้ามมิให้ตัวแทนผู้สมัครจับต้องบัตรเลือกตั้ง หรือ
กล่าวโต้ตอบกับกรรมการตรวจคะแนน หรือระหว่างกันเอง
โดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่กำลังดำเนินอยู่

ในการตั้งตัวแทนผู้สมัคร ให้ใช้แบบตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง และให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียอากรแสตมป์

หมวด ๗

การตรวจและรวมคะแนน

แก้ไขคำโดย พ.ร.บ. (ฉ.ด.) พ.ศ. ๒๕๖๖, พ.ร.บ. (ฉ.ร.) พ.ศ. ๒๕๖๓ ๕

* มาตรา ๕๐ เมื่อเสร็จการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้
กรรมการตรวจคะแนนนับบัตร ตรวจบัตร และนับคะแนน
โดยเปิดเผย ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อการนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้กรรมการตรวจคะแนน
ประกาศผลของการนับคะแนน ^{ที่เลือกตั้ง} ~~ที่ลงคะแนน~~ นั้น แล้วทำราย
งานแสดงผลของการนับคะแนน เก็บรวบรวมเอกสาร
บรรจุหีบบัตรเลือกตั้ง และปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่
กำหนดในกฎกระทรวง ส่งไปยังนายอำเภอโดยเร็ว

ก่อนประกาศผลของการนับคะแนน ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด
เป็นกรรมการตรวจคะแนนและ ^{จำนวนที่ตรวจนับ} ~~พนักงานคะแนน~~ ^{ผู้ใด} ~~แจ้งแก่ผู้ใด~~
ให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งซึ่งได้ลงคะแนนไว้ หรือให้

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ทราบจำนวนคะแนนอันได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้
ทราบว่าผู้ใดได้ลงคะแนนหรือไม่

มาตรา ๕๑ บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้เป็นบัตรเสีย คือ

- (๑) บัตรปลอม
- (๒) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายให้แก่ผู้สมัคร เกินกว่า
จำนวนสมาชิกซึ่งจะมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น
- (๓) บัตรซึ่งมิได้ลงเครื่องหมายเลย
- (๔) บัตรซึ่งปรากฏว่าได้พับซ้อนกันกว่าบัตรเดียว
- (๕) บัตรซึ่งมีการขีดเขียน หรือเครื่องหมายสังเกต หรือ
ข้อความอื่นใดนอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๖) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายไม่ชัดเจนว่าลงเครื่องหมาย
ให้แก่ผู้ใด

แต่ถ้าบัตรตามที่กล่าวในอนุมาตรา ๖ ยังมีเครื่องหมายที่
ลงไว้ชัดเจนให้แก่ผู้สมัครคนใดอยู่ด้วย ภายใต้งับ
แห่งวรรคต้นมิให้ถือว่าบัตรนั้นเป็นบัตรเสีย และให้นับ
คะแนนให้แก่ผู้สมัครที่มีเครื่องหมายชัดเจนลงให้

มาตรา ๕๒ บัตรเสียตามมาตรา ๕๑ นั้นให้กรรมการ
ตรวจคะแนนสลักหลังว่า “เสีย” และให้ลงลายมือชื่อ

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒๕

กำกับไว้ทุกคน แล้วให้แยกออกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง และ
ห้ามมิให้นับคะแนนจากบัตรตั้งไว้

มาตรา ๕๓ เมื่อนายอำเภอได้รับรายงานแสดงผลของ
การนับคะแนนจากคณะกรรมการตรวจคะแนนแห่งหน่วยต่างๆ
แล้ว ให้คณะกรรมการอำเภอรวมยอดคะแนนของผู้สมัคร
แต่ละคนโดยเร็ว

ถ้ามีสมาชิกสภาจังหวัดได้เพียงคนเดียว ให้ผู้สมัคร
ที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด

ถ้ามีสมาชิกได้กว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนสูง
กว่าผู้อื่นตามลำดับลงมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาจังหวัด
จนครบจำนวน

ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับ
สลากต่อหน้าคณะกรรมการอำเภอ เพื่อยุติว่าผู้ใดได้รับ
เลือกตั้ง

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉ.๑) พ.ศ. ๒๕๒๓}
* มาตรา ๕๔ เมื่อเป็นอันยุติว่า ผู้สมัครคนใดได้รับ
เลือกตั้งตามบทพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้นายอำเภอประกาศ
ผลของการเลือกตั้งไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอโดยไม่ชักช้า ตาม

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

แบบซึ่งกำหนดในกฎกระทรวง แล้วให้รับรายงานไปยัง

~~ข้าหลวงประจำจังหวัด~~

~~แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ด.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓~~
* มาตรา ๕๕ ให้คณะกรรมการอำเภอเก็บรักษาหีบบัตร

เลือกตั้ง ไว้เป็นเวลาหนึ่งปีนับจากวันเลือกตั้ง แต่ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้ง และการพิจารณาไม่เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปี ก็ให้เก็บไว้ต่อไปจนเสร็จการพิจารณา เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้เปิดหีบบัตรและทำลายเอกสารนั้น ๆ เสีย เว้นแต่จะมีคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่น

ในระหว่างกำหนดเวลานี้ จะเปิดหีบบัตรออกตรวจดูได้เฉพาะเมื่อมีคำสั่งศาล

หมวด ๘

การคัดค้านการเลือกตั้ง

~~แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ด.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓~~
* มาตรา ๕๖

ภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่วันอำเภอประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนก็ดี ผู้สมัครคนใดก็ดีในเขตเลือกตั้งใดเห็นว่าการเลือกตั้งในเขตนั้นเป็นไปโดยมิชอบ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจ เพื่อขอให้สั่งว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบและหรือว่า

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

แบบซึ่งกำหนดในกฎกระทรวง แล้วให้รับรายงานไปยัง
ข้าหลวงประจำจังหวัด

~~ผู้ว่าราชการจังหวัด~~
*แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓
*มาตรา ๕๕

ให้คณะกรรมการอำเภอเก็บรักษาหีบบัตร
เลือกตั้ง ไว้เป็นเวลาหนึ่งปีนับจากวันเลือกตั้ง แต่ใน
กรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้ง และการพิจารณาไม่เสร็จสิ้น
ภายในหนึ่งปี ก็ให้เก็บไว้ต่อไปจนเสร็จการพิจารณา เมื่อ
พ้นกำหนดนี้แล้วให้เปิดหีบบัตรและทำลายเอกสารนั้น ๆ เสีย
เว้นแต่จะมีคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่น

ในระหว่างกำหนดเวลานี้ จะเปิดหีบบัตรออกตรวจดู
ได้เฉพาะเมื่อมีคำสั่งศาล

หมวด ๘

การคัดค้านการเลือกตั้ง

~~แก้ไขโดย~~ พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓
*มาตรา ๕๖

ภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่นายอำเภอ
ประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า
สิบคนก็ดี ผู้สมัครคนใดก็ดีในเขตเลือกตั้งใดเห็นว่าการ
เลือกตั้งในเขตนั้นเป็นไปโดยมิชอบ มีสิทธิยื่นคำร้อง
ต่อศาลชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจ เพื่อขอ
ให้สั่งว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบและหรือว่า

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๔ ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ใดจงใจนับัตรเลือกตั้งหรือคะแนนในการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือจงใจรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้กลายเป็นบัตรเสีย หรือจงใจอ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือจงใจทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความจริง มีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าสิบบาท ขึ้นไปจนถึงพันบาท หรือจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึงห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่ต่ำกว่าสี่ปี และไม่เกินแปดปี

มาตรา ๕๕ ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งหรือเจ้าพนักงานผู้ใดมีหน้าที่จัดการอย่างใด ๆ ในการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จงใจไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดโดยเจตนาขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎข้อบังคับ หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวแก่การเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุก

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๓๒

ไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๖๐ ข้าราชการประจำการและพนักงานเทศบาล ผู้ใดใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ อันเป็นอุปการะ หรือเป็นโทษแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครคนใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๖๑ ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ใด อ่าน หรือตรวจดู หรือยอมให้ผู้อื่นอ่านหรือตรวจดูเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งก่อนการกลั้บตรออกเพื่อนับคะแนนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๖๒ ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา ๕๐ วรรค ๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๓๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓}
มาตรา ๖๓ ผู้สมัครหรือผู้ใดให้ หรือให้คำมั่นว่าจะ
^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓}
ให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใด ๆ แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
คนใด โดยเจตนาจะจงใจให้ ^{ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง} นั้นลงคะแนน
เลือกตั้งให้แก่ตนเองก็ดี หรือให้แก่ผู้อื่นก็ดี หรือให้งดเว้น
มิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้ใดก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ
และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี]

มาตรา ๖๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือก
ตั้ง บังอาจสมัครรับเลือกตั้ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินพัน
บาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้
ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๕๓}
* มาตรา ๖๕ ผู้สมัครผู้ใดเจตนาพาหนะใด ๆ ให้ผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งใช้เพื่อไปลงคะแนน หรือกลับ หรือจัดให้ ^{ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง}
เลือกตั้งไปลงคะแนน หรือกลับ โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสาร
ยานพาหนะซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือผู้ใดกระทำการเช่น
ว่านั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครคนใด มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน
หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมี
กำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๖๖ บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติเป็นไทยผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา ๑๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท หรือจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (พ.ศ. ๒๕๖๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ ผู้จัดทำ

* มาตรา ๖๗ ~~ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง~~ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใด ๆ เป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น โดยให้คำมั่นว่าจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรือดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา ๖๘ ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย บังอาจเปิดหีบบัตรเลือกตั้งซึ่งได้ปิดตั้งไว้เพื่อการลงคะแนนก็ดี หรือซึ่งได้ปิดเพื่อรักษาไว้ภายหลังการเลือกตั้งได้เสร็จแล้วก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

แก้ไขโดย

* มาตรา ๖๕

พ.ร.บ. (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๓๗, พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้ โดยชอบด้วย
กฎหมาย กระทำด้วยประการใด ๆ โดยเจตนาขัดขวางหรือ
หน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่ลงคะแนนหรือเข้า
ไปในที่ลงคะแนน หรือมิให้ไปถึงที่ตั้งว่านั้นภายในกำหนด
เวลาที่จะขอแก้บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่จะลงคะแนน
เลือกตั้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท
หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาล
สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา ๗๖ ผู้ใดลงเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งซึ่งมิใช่
ของตนโดยเจตนาทุจริต หรือบังอาจขีดเขียนหรือทำ
เครื่องหมายใด ๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้งโดยมิชอบด้วย
กฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท
หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาล
สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

แก้ไขโดย

พ.ร.บ. (ฉ.๔) พ.ศ. ๒๕๓๗

* มาตรา ๗๑

ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้ง หรือพยายามลง
คะแนนโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลง
คะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้ก็ดี ทอดบัตรหรือพยายาม
ทอดบัตรมากกว่าบัตรหนึ่งหรือมากกว่าครั้งหนึ่งในการลงคะแนน

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๓๖

เลือกตั้งก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ค.อ.) พ.ศ. ๒๕๖๓

* มาตรา ๗๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใด โดยเจตนาทุจริต

ในการเลือกตั้งไม่ค้นบัตรเลือกตั้งให้ กรรมการตรวจคะแนน ตามมาตรา ๔๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ค.อ.) พ.ศ. ๒๕๖๓

* มาตรา ๗๓ ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่ลงคะแนน

หรือในที่ประชาชนชุมนุมกันอยู่เพื่อรอการเข้าไป ขอเก็บบัญชี หรือลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา ๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ค.อ.) พ.ศ. ๒๕๖๓

* มาตรา ๗๕ ผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา ๑๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๓๐

ผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือว่าไม่มีบุคคลผู้หนึ่งผู้ใด
ได้รับเลือกตั้งโดยชอบ

แก้ไขโดย พ.ร.บ. (ค. ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓
*มาตรา ๕๗ เมื่อศาลได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนิน

การพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดย
เร็ว โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือผู้ได้รับเลือกตั้ง
ที่มีส่วนได้เสียมีโอกาสต่อสู้การคัดค้านนั้น เมื่อศาลสั่ง
อย่างใดให้แจ้งคำสั่งไปยัง ~~ข้าหลวงประจำจังหวัด~~ ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีชักช้า
คำสั่งศาลนั้นให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลสั่งว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดย
ชอบ และไม่ได้สั่งว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือ
กรณีที่ศาลสั่งว่า ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้
~~ข้าหลวงประจำจังหวัด~~ ผู้ว่าราชการจังหวัด จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับตำแหน่ง
ที่ว่าง และภายในบังคับมาตรา ๖ ให้ประกาศให้มีการ
เลือกตั้งใหม่ก่อนพ้นสัปดาห์วัน นับแต่วันที่รับคำสั่งศาล
เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ในระหว่างที่ศาลยังมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่า
ผู้สมัครซึ่งนายอำเภอได้ ประกาศว่าได้รับเลือกตั้งนั้นเป็น
สมาชิกสภาจังหวัดโดยชอบ

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

มาตรา ๘ ในกรณีเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนเมื่อมีตำแหน่งว่างในเขตเลือกตั้งใด ให้มีการเลือกตั้งเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่ตำแหน่งสมาชิกได้ว่างลงนั้น และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ วรค ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

* มาตรา ๙ นายจ้างทั้งปวงต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่ลูกจ้างในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง บทบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่ทะเบียนการเมืองด้วย โดย

อนุโลม

* มาตรา ๑ ทวิ มาตรา ๑ ตรี มาตรา ๑ จัตวา **เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉ.๑) พ.ศ. ๒๕๒๓**

มาตรา ๑๐ ในการสอบสวน ได้ส่วนมูลพอ หรือพิจารณาคดี ผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้การว่าตนได้กระทำความผิดเลือกตั้งผู้ใด

- แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉ.๕) พ.ศ. ๒๕๒๓

* มาตรา ๑๑ ในวาระคณะกรรมการตรวจคะแนนประชุมกันตามความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ และในวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวนขอคะแนนหรือทำการโฆษณาใด ๆ ภายในบริเวณทาสีสามเมตรแห่งที่เลือกตั้ง ทั้งห้ามมิให้ใช้เครื่องปลั่งเสียง หรือทำเสียงอื่นใดโดยประการที่รบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง แม้ว่าจะทำนอกบริเวณดังกล่าวแล้ว

* มาตรา ๑๑ ทวิ มาตรา ๑๑ ตรี มาตรา ๑๑ จัตวา **เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๓**

หมวด ๑

บททั่วไป

^{แก้ไขโดย พ.ร.บ. (๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒}
* มาตรา ๕ การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดจะทำได้ต่อ
เมื่อ ^{ผู้ว่าราชการจังหวัด} ~~ข้าหลวงประจำจังหวัด~~ ได้ประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภา
จังหวัดแล้ว โดยระบุวันเลือกตั้งและระยะเวลาสมัครรับ
เลือกตั้งไว้ในประกาศนั้น

มาตรา ๖ ระยะเวลารับสมัครเลือกตั้งจะต้องกำหนดไว้
ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และไม่เกินสามสิบวัน โดยกำหนด
วันสุดท้ายของระยะเวลาสมัครไว้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อย
กว่าสามสิบวัน

มาตรา ๗ ในเขตเลือกตั้งใด ถ้ามีผู้สมัครเพียงเท่า
จำนวนที่เขตเลือกตั้งนั้นจะให้มีสมาชิกได้ตามกฎหมาย
หรือน้อยกว่า ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นราษฎรได้เลือกตั้งแล้วโดย
ไม่ต้องลงคะแนน แต่ในกรณีที่การเลือกตั้งไม่ได้สมาชิก
ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติไว้ ให้มีการเลือกตั้งใหม่เฉพาะ
เขตเลือกตั้งนั้นเพื่อให้ได้สมาชิกครบจำนวน

ในการเลือกตั้งใหม่นี้ให้ประกาศก่อนพ้นสิบห้าวัน นับ
จากวันเลือกตั้งครั้งสุดท้าย โดยระบุวันเลือกตั้งและระยะ
เวลาสมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖